

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ЕКСПЕРТИЗА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ З КР»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *18 «Виробництво та технології»*

Код та найменування спеціальності *181 «Харчові технології»*

Освітньо-професійна програма *Технологічна експертиза та безпека харчової продукції*

Ступінь вищої освіти *магістр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 181 «Харчові технології»

« 15 » грудня 2023 р. протокол № 3.

Реєстраційний номер в навчальному відділі НЦООП

К 10-01

1. Загальна інформація

Кафедра: [Харчової хімії, експертизи та біотехнологій](#)
Викладач: **Малинка Олена Валентинівна**, доцент кафедри харчової хімії, експертизи та біотехнологій, кандидат хімічних наук

Профайл: **Контакти:**
malinkaolena@gmail.com,
048-712-41-12

Освітній компонент викладається на першому курсі у першому семестрі
Кількість: кредитів - 8, годин – 240

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні
денна	50	22	28
заочна	30	14	16
Самостійна робота, годин	Денна – 100		Заочна – 120
Курсова робота, годин	Денна – 90		Заочна – 90

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Експертиза харчових продуктів» має першочергове значення при підготовці спеціалістів, які будуть здійснювати контроль якості та безпеки харчових продуктів і сприятимуть збільшенню конкурентоспроможності нашої країни на світовому ринку. Забруднення сировини і харчових продуктів ксенобіотиками - токсичними металами, пестицидами, радіонуклідами, поліциклічними ароматичними вуглеводнями, нітросполуками, а також мікроорганізмами, паразитами і токсинами представляють реальну небезпеку для людини. Крім того, сучасна світова харчова промисловість орієнтована на виробництво не тільки якісної продукції, але і на випуск дешевих харчових сурогатів, що містять концентрати, консерванти, хімічні барвники, ідентичні натуральним компонентам замінники і хімічні добавки. Саме ці аспекти продовольчої безпеки вимагають визначення шляхів її вирішення. В результаті засвоєння дисципліни випускники зможуть самостійно підібрати метод ідентифікації та експертизи харчових продуктів, застосувати державні та міжнародні стандарти для експертизи харчових продуктів, користуватися основною і довідковою літературою, володіти методикою проведення експертизи харчових продуктів, грамотно використовувати обладнання, прилади, проводити валідацію результатів експертного аналізу.

3. Мета освітнього компоненту

Мета: на основі сучасних наукових уявлень дати студентам теоретичну і практичну базу для проведення експертизи харчових продуктів, контролю процесів харчової технології, контролю якості харчових продуктів і харчової сировини, а також для подальшого засвоєння професійно-орієнтованих дисциплін.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Експертиза харчових продуктів» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 181 Харчові технології та Освітньо-професійній програмі «Технологічна експертиза та безпека харчової продукції» підготовки магістрів.](#)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність обирати та застосовувати спеціалізоване лабораторне і технологічне обладнання та прилади, науково-обґрунтовані методи та програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій.

СК 5. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проектів.

СК 6. Здатність забезпечувати якість та безпечність харчових продуктів під час впровадження технологічних інновацій на підприємствах галузі.

СК 7*. Здатність проводити та удосконалювати методи експертизи харчової продукції щодо визначення нутрієнтного складу, контамінантів та фальсифікатів.

Програмні результати навчання:

РН 3. Застосовувати спеціальне обладнання, сучасні методи та інструменти, у тому числі математичне і комп'ютерне моделювання для розв'язання складних задач у харчових технологіях.

РН 4. Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних.

РН 7. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері харчових технологій, зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців.

РН 10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері харчових технологій, аналізувати їх результати, аргументувати висновки.

РН 11. Оцінювати та усувати ризики і невизначеності при прийнятті технологічних та організаційних рішень у виробничих умовах для забезпечення якості та безпечності харчових продуктів.

РН 12*. Проводити випробування щодо якості та безпечності харчової продукції, удосконалювати існуючі і впроваджувати нові методи експертизи щодо визначення її нутрієнтного складу, фальсифікатів та контамінантів.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Загально-теоретичні основи експертизи харчових продуктів. Експертиза окремих груп продовольчих товарів			
1	Загальні відомості про експертизу харчової продукції, цілі і завдання експертизи. Основні етапи і порядок проведення експертизи. Вибір та застосування спеціалізованого лабораторного обладнання і науково-обґрунтованих методів для проведення експертизи харчової продукції. Харчове законодавство, стандартизація і сертифікація харчових продуктів	2	1
2	Експертиза харчових продуктів методом титриметричного аналізу. Загальна характеристика титриметричного методу аналізу. Робочі розчини та способи їх приготування і	2	2

	визначення концентрації. Використання титриметричного методу аналізу в експертизі харчових продуктів		
3	Експертиза харчових продуктів оптичними методами аналізу. Теоретичні основи і класифікація оптичних методів аналізу. Походження і використання спектрів поглинання і випромінювання для ідентифікації компонентів харчових продуктів. Залежність інтенсивності аналітичного сигналу від концентрації аналізуємої речовини. Оптичні схеми приладів. Використання оптичних методів аналізу в експертизі харчових продуктів	2	1
4	Експертиза харчових продуктів електрохімічними методами аналізу. Теоретичні основи і класифікація електрохімічних методів аналізу. Типи іоноселективних електродів, їх характеристики і використання для ідентифікації компонентів харчових продуктів. Використання електрохімічних методів аналізу в експертизі харчових продуктів	2	1
5	Експертиза харчових продуктів хроматографічними методами аналізу. Теоретичні основи і класифікація хроматографічних методів аналізу. Іонообмінна хроматографія. Тонкошарова хроматографія. Способи проведення процесів виділення, розділення або визначення компонентів суміші. Використання хроматографічних методів аналізу в експертизі харчових продуктів..	2	1
6	Проведення випробування щодо якості та безпечності харчової продукції, удосконалювання існуючих і впровадження нових методів експертизи щодо визначення її нутрієнтного складу, фальсифікатів та контамінантів	2	1
7	Експертиза борошна, хліба і хлібопродуктів	2	1
8	Експертиза молока і молочних продуктів	2	1
9	Експертиза м'ясних і рибних продуктів	2	1
10	Експертиза алкогольних і безалкогольних напоїв, чаю, кави	2	1
11	Експертиза кондитерських виробів, цукру і меду	2	1
Всього за змістовний модуль 1:		22	14
Змістовний модуль 2: Курсова робота. Експертиза харчових продуктів			
№ теми	Зміст теми	Годин	
		денна	заочна
1.	Аналітичний огляд літератури. Сучасні наукові здобутки у сфері харчових технологій, ризики при прийнятті технологічних та організаційних рішень у виробничих умовах для забезпечення якості та безпечності харчових продуктів	20	20
2.	Вибір та застосування спеціалізованого лабораторного і технологічного обладнання, науково-обґрунтованих методів для проведення експертизи	20	20
3.	Проведення випробування щодо якості та безпечності харчової продукції, впровадження нових методів експертизи щодо встановлення її нутрієнтного складу, фальсифікатів та контамінантів у її складі	30	30
4.	Оформлення курсової роботи	15	15
5.	Презентування та обговорювання результатів	5	5
Всього за змістовний модуль 2:		90	90

5.2 Перелік лабораторних робіт

№ з/п	Назва лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Планування і розробка порядку проведення експертизи, аналіз результатів, аргументування висновків. Використання статистичних методів обробки експериментальних даних та спеціалізованого програмного забезпечення для обробки експериментальних даних результатів експертизи харчової продукції.	4	2
2	Використання експрес - методів встановлення якості та безпечності харчової продукції (флуоресцентний аналіз, іон-селективні електроди)	4	2
3	Проведення експертизи борошна, хліба та хлібопродуктів згідно чинної нормативної документації	4	2
4	Проведення експертизи молока і молочних продуктів згідно чинної нормативної документації	4	4
5	Проведення експертизи м'ясних продуктів згідно чинної нормативної документації	4	2
6	Проведення експертизи алкогольних і безалкогольних напоїв, чаю, кави згідно чинної нормативної документації	4	2
7	Проведення експертизи кондитерських виробів, цукру і меду згідно чинної нормативної документації	4	2
Всього за ОК:		28	16

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Написання реферату з теми «Загальні відомості про експертизу харчової продукції».</i> 1. Основні етапи і порядок проведення експертизи. 2. Вибір та застосування спеціалізованого лабораторного обладнання і науково-обґрунтованих методів для проведення експертизи харчової продукції. 3. Харчове законодавство, стандартизація і сертифікація харчових продуктів	30	40
2	<i>Підготовка доповіді - презентації з теми «Проведення випробування щодо якості та безпечності харчової продукції».</i> 1. Використання оптичних методів аналізу в експертизі харчових продуктів 2. Використання електрохімічних методів аналізу в експертизі харчових продуктів 3. Використання хроматографічних методів аналізу в експертизі харчових продуктів	30	40
3	<i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</i> 1. Експертиза борошна, хліба і хлібопродуктів 2. Експертиза молока і молочних продуктів 3. Експертиза м'ясних і рибних продуктів 4. Експертиза алкогольних і безалкогольних напоїв, чаю, кави 5. Експертиза кондитерських виробів, цукру і меду	40	40
Всього за ОК:		100	120

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;
- виконання і захист лабораторних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль для дисципліни – **екзамен**.

Підсумковий контроль для курсової роботи – **диф. залік**.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Загально-теоретичні основи експертизи харчових продуктів. Експертиза окремих груп продовольчих товарів		
Лекційний курс*	-	-
Лабораторні роботи*	4*7=28	4*7=28
Самостійна робота*	4*4=16	4*4=16
Тестування*	2*13=26	2*13=26
Всього за змістовний модуль 1	70	70
Екзамен	30,0	30
Всього	100,0	
Змістовний модуль 2. Курсова робота. Експертиза харчових продуктів		
Аналітичний огляд літератури	15	15
Вибір методів та обладнання для проведення експертизи харчового продукту	15	15
Результати проведення експертизи харчового продукту	25	25
Оформлення курсової роботи	10	10
Підготовка презентації і захист курсової роботи	35	35
Всього за змістовний модуль 2	100	

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перерахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Лабораторні роботи (оцінювання однієї роботи)

3,1 – 4,0 балів	<i>Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
2,6 - 3,0 балів	<i>Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
2,1 – 2,5 балів	<i>Лабораторна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
1,1 – 2,0 балів	<i>Лабораторна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	задовільно
0-1,0 балів	<i>Лабораторна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Тестування (оцінювання одного теста)

12,1-13,0	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
11,0 -12,0	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
8,0 – 10,9	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
4,0 – 7,9	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	задовільно
0 – 3,9	<i>0-35 % правильних відповідей</i>	незадовільно

Самостійна робота (оцінювання однієї роботи)

3,1 – 4,0 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
2,6 - 3,0 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
2,1 – 2,5 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
1,1 – 2,0 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-1,0 балів	<i>Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Курсова робота
Підсумковий контроль – диф. залік

88-100 балів	якщо здобувач показав глибокі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова робота; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження впевнено відповів на запитання членів комісії.	відмінно
71-87 балів	якщо здобувач показав досить високі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова робота; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.	добре
60-73 бали	якщо здобувач показав достатні теоретичні знання з дисципліни, з якої виконується дана робота: в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження, або обґрунтувати їх; допускає помилки в оформленні роботи; допускає численні граматичні та стилістичні помилки: на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.	задовільно
Менш 60 балів	якщо здобувач на захисті якщо проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: *Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально- демонстративний метод, проблемний виклад.*

Лабораторні заняття: *виконання лабораторних дослідів з наступних захистом результатів досліджень.*

Самостійна робота: *робота з навчально-методичними матеріалами, робота з розрахунково-графічними завданнями, нормативною документацією, науково-дослідна робота (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання скетчів за темами лекцій, реферування, конспектування).*

Курсова робота: *робота з навчально-методичними матеріалами, робота з розрахунково-графічними завданнями, нормативною документацією, науково-дослідна робота (органолептичний аналіз, фізико-хімічні дослідження. методи пізнання, тощо)*

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Конспект лекцій з дисципліни "Експертиза харчових продуктів" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 181 "Харчові технології", галузі знань 18 "Виробництво та технології", ступеня вищої освіти магістр за освіт.-проф. програмою "Технологічна експертиза та безпека харчової продукції" ден. і заоч. форми навчання / О. В. Малинка ; Каф. харчової хімії та експертизи. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 128 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1978267>
2. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з курсу "Експертиза харчових продуктів" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 181 "Харчові технології" (освітня програма "Технологічна експертиза та безпека харчової продукції"), галузь знань 18, ступінь вищ. освіти магістр / О. В. Малинка ; відп. за вип. Н. К. Черно ; Каф. харчової хімії та експертизи. — Одеса : ОНАХТ, 2020. — 28 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1336314>
3. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни "Експертиза харчових продуктів" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 181 "Харчові технології" галузі знань 18 "Виробництво та технології" ОПП "Технологічна експертиза та безпека харчової продукції" ступеня вищої освіти "магістр" ден. та заоч. форми навчання / О. В. Малинка ; відп. за вип. А. І. Капустян ; Каф. харчової хімії та експертизи. — Одеса : ОНТУ, 2023. — 58 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.166467>
4. Аналітична хімія та аналіз харчової продукції [Текст] : навч. посіб. / Р. Є. Слободнюк, А. Б. Горальчук ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Київ : Кондор, 2019. — 336 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.162031>
5. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з курсу "Експертиза харчової продукції у закладах ресторанного господарства" [Електронний ресурс] : для студентів, які навчаються за СВО "бакалавр" зі спец. 181 "Харчові технології" освіт. програми "Технології ресторанного бізнесу" ден. та заоч. форм навчання / І. М. Калугіна ; відп. за вип. Л. М. Тележенко ; Каф. технології ресторанного і оздоровчого харчування. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 38 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.163343>
6. Харчова хімія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. А. Мороз, О. І. Гулай, В. Я. Шемет ; Луцьк. нац. техн. ун-т. — Луцьк : ІВВ ЛНТУ, 2022. — 236 с. <mailto:https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2142922>

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. <http://www.chemtable.com/indexr.htm> http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Korisni_Posilannya/47/ http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Sistema_Naccp/198/ http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Rezultati_Viprobuvan_Spozivchikh_Tovariv/326/

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015 та роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Олена МАЛИНКА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри харчової хімії, експертизи та біотехнологій

Протокол від « 15 » листопада 2023 р. № 1

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Антоніна КАПУСТЯН

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Технологічна експертиза та безпека харчової продукції

Завідувач кафедри харчової хімії, експертизи

та біотехнологій

/ПІДПИСАНО/

Антоніна КАПУСТЯН